

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 166 mars 2022

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

NY RAPPORT

SJUKVÅRDEN KLARAR INTE EN KÄRNVAPEN- ATTACK

FN:S KÄRNVAPENKONVENTION
FYLLER ETT ÅR

INTERVJU MED RAY ACHESON OM
FRAMTIDEN FÖR NPT

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2020 - 2021

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

ETT KAOS SJUKVÅRDEN INTE KAN HANTERA

Vissa dagar är det kaos. Som när det är dags att skriva den här ledaren. Covid har återigen briserat. Hemma är hela familjen sjuk och när det är som mest rörigt snubblar yngsta barnet strax innan läggdags, slår i hakan och slår upp ett djupt jack. Blodet forsar. Jag hittar sårlim i ett skåp och kan åtgärda såret, vi slipper ett akutbesök. Så småningom somnar alla och lugnet lägger sig. Vardagsrummet ser ut som ett bombnedslag. Milt uttryckt. Sådär som det gör nästan jämnt. Ikväll också ackompanjerat med lite blodstänk. Själv behöver jag skriva den här ledaren.

Ett vardagsrum där det knappt går att se golvet är knappast livshotande. Det är inte heller ett jack i hakan. Det kan det däremot vara på mitt jobb på akuten när det känns kaosartat där. Jag minns särskilt en dag i höstas. Jag hann knappt innanför dörren innan första ambulansen rullar in. De fortsätter komma.

En av mina uppgifter var att vara teamledare på akutrummen. Vissa larm går snabbt, andra tar längre tid. Vid ett komplicerat hjärtstopp står vi över en timme på akutrummet. Larmteamen räcker inte till. Fler får hjälpa till. Vid lunch summerar jag och dagens ledningsläkare, räknar till 12 larm på akutrummen och vi skakar på huvudet. Det är för mycket för oss. På sjukhuset finns inga lediga platser. Inga alls. Stabiliserade men potentiellt instabila patienter blir kvar i korridorerna på akuten. Det här är ändå en helt vanlig höstdag med fullt fungerande sjukvård. Vi klarar det, men det tär på resurserna.

Efter två år som ordförande för Svenska Läkare mot Kärnvapen är det nu dags för mig att lämna över. Två intensiva och roliga år. De har varit givande. Men ibland, när allt i vardagen är mer påfrestande än vanligt, som idag när jag ska skriva det här, funderar jag på varför jag engagerar mig i kärnvapenfrågan.

12 svårt sjuka patienter samtidigt kan vara mycket. Vid en kärnvapendetonation skulle vi ha hundratusentals

skadade. I februari lanserade vi en rapport över sjukvårdens kapacitet efter en kärnvapenexplosion, som du kan läsa mer om på sida 6. Den visar att om ett kärnvapen sprängs över Stockholm riskerar nära 90 000 människor att dö och runt en kvarts miljon människor att skadas. Sjukvården precis som kommunikation

och infrastruktur, skulle vara helt raserade. Tanken på vad det innebär är så hisnande att det knappt går att snudda vid den. Det skulle vara ett fullständigt kaos, förödande och livshotande.

Mina små som orsakar kaos och de dagliga bombnedslagen hemma vet ännu inte vad kärnvapen är. Jag kan inte önska något hellre än att de aldrig ska behöva uppleva kärnvapens effekter. Inte heller att någon annan ska behöva uppleva det.

Det viktigaste under de här två åren är att kärnvapenförbudet äntligen trätt i kraft. Det är ett första steg på vägen att göra oss av med kärnvapen och det hot om förödelse och total ödeläggelse som de utgör. Att avskaffa kärnvapen är möjligt, en framtid med kärnvapen är inte acceptabel. ❖

Åsa Lindström

Specialistläkare i akutsjukvård
Tidigare ordförande, Svenska Läkare mot Kärnvapen

VID PRESSLÄGGNING

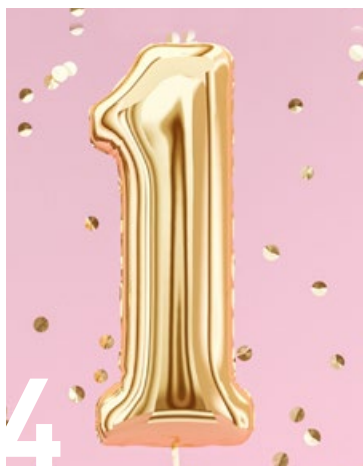
Vi fördömer Rysslands invasion av Ukraina

Svenska Läkare mot Kärnvapen ser med djup oro på Rysslands pågående invasion av Ukraina. Vi oroas särskilt över president Putins uttalande som kan tolkas som att Ryssland är berett att möta andra staters eventuella inblandning med kärnvapen.

Våra tankar är med den ukrainska befolkningen.

Följ våra uttalanden och analyser om situationen i Ukraina på vår nyhetssida på webben:

► <https://slmk.org/nyheter>

INNEHÅLL

- 4** FN:S KÄRNVAPENKONVENTION Fyller ett år
- 6** NY RAPPORT: SJUKVÅRDEN KLARAR INTE EN KÄRNVAPENATTACK
- 8** INTERVJU MED RAY ACHESON OM FRAMTIDEN FÖR NPT
- 7 NYPREMIÄR FÖR ATOMBOMBSPODDEN
- 10 MÖT SLMK:S NYA ORDFÖRANDE VENDELA ENGLUND BURNETT
- 11 BOKSLÄPP - ETT FEMINISTISKT PERSPEKTIV PÅ SVENSK NEDRUSTNINGSPOLITIK
- 12 SLMK VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020 - 2021
- 21 DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN FORMANDSBERETNING FOR 2021
- 22 NOTISER
- 23 INTERNATIONELL UTBLICK
- 24 KRÖNIKA: DOMEDAGSKLOCKAN 75 ÅR: FORTFARANDE 100 SEKUNDER FÖRE MIDNATT

Läkare mot Kärnvapen nr 166 mars 2022
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 3500 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstidskrift som ges ut av föreningen **Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK)**

SLMK är en av elva organisationer som ingår i ICAN:s internationella styrgrupp.

Ansvarig utgivare: Josefin Lind
c/o Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrtrullsgatan 45, 113 45 Stockholm
Tel 073-803 05 07
E-post: josefin.lind@slmk.org

Red för detta nr: Michaela de Verdier,
Josefin Lind, Clara Gullman Levin och
Gabriel Holmbom.

Tryckeri: Exakta Creative
i Hässleholm 0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Prenumerationsärenden handläggs
av kansliet i Stockholm, adr se sid 26.

Tryckt på miljögodkänt papper.

Bankgiro 901-0901.

Swish 1239010901.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
167	1 april	juni 2022

Manus till nästa nr skickas till:
redaktion@slmk.org

Omslagsfoto: Erik Edvardsson

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**

22 januari

FN:S KÄRNVAPEN-KONVENTION

Vad har hänt under det första året?

Den 22 januari fyllde FN:s konvention om förbud mot kärnvapen ett år! När konventionen trädde i kraft för ett år sedan skedde något historiskt – kärnvapen blev förbjudna enligt internationell lag. Under året har vi sett vilken stor betydelse kärnvapenförbudet har för att stärka normen mot kärnvapen i världen.

Under avtalets första levnadsår som folkrättsligt bindande avtal har åtta länder anslutit sig och ökat det totala antalet statsparter till 59 stycken. Bland dessa åtta återfinns exempelvis Chile, Filipinerna, Mongoliet, Peru och Seychellerna. Trots att inga kärnvapenländer ännu har anslutit sig och inte heller några länder som förlitar sig på kärnvapen, så ser vi att avtalet har gett effekt även i dessa länder som förlitar sig på kärnvapen. ICAN Cities Appeal är ett initiativ för att samla folkopinion och sätta press på regeringar att ansluta sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och i dagsläget

är 524 städer världen över anslutna till detta stadsupp-rop. Under året har städer såsom New York, Leeds, Minneapolis, Boston och Bonn anslutit sig, vilket visar att avtalet formellt sätter press även inuti kärnvapenstater och stater som förlitar sig på kärnvapen.

Pressen inom Natostaterna är så pass stor att två Nato-stater redan har anmält sitt observatörskap till det första statspartsmötet. Först ut var Norge, som genom aktivt arbete av det norska civilsamhället och partiernas ungdomsförbund tvingade fram ett beslut hos Arbetarpartiet att Norge skulle delta som observatör. Kort därefter anslöt även Tyskland. Sedan tidigare är det klart att också bland andra Sverige, Finland och Schweiz kommer att vara observatörer vid mötet. Ända fram till mötets början går det bra att dyka upp som observatör, det behöver inte anmälas i förväg, så vi hoppas såklart att fler stater ansluter och det finns gott om tid att arbeta för detta. Andra tecken vi ser på avtalets effekt är också att allt fler

KÄRNVAPENFÖRBUDET I SIFFROR:

2 Nato-länder kommer att delta som observatörer vid kärnvapenförbudets första statsparts möte, Tyskland och Norge.

8 länder har anslutit till förbudet.

59 medlemsstater är med i avtalet.

101 finansiella institutioner har antagit policys om att inte investera i kärnvapenbolag.

524 städer världen över har tagit ställning för kärnvapenförbudet genom att gå med i ICAN:s stadsupp-rop, däribland New York, Paris och Hiroshima.

finansiella institutioner aktivt väljer bort kärnvapen ur sina investeringar. Flera har också redan inkluderat FN:s kärnvapenkonvention som en bidragande faktor. I Sverige har exempelvis både Folksam¹ och Länsförsäkringar² inkluderat konventionen i sina ställningstaganden om investeringar i kontroversiella vapen.

När denna artikel skrivs vet vi inte när exakt statspartsmötet kommer att äga

”

Andra tecken vi ser på avtalets effekt är också att alltför många finansiella institutioner aktivt väljer bort kärnvapen ur sina investeringar.

rum. Det var planlagt till 22-24 mars men beslut om att skjuta upp det är taget på grund av pandemin. Däremot är inget beslut ännu taget om det blir i försommars eller under högsommaren. Det verkar främst vara en fråga om lokalbrist i Wien, där mötet ska äga rum. Vi kommer att under våren föra dialog med UD:s enhet för nedrustning och icke-spridning för att säkerställa att de har med sig förslag och idéer för att föra arbetet med konventionens implementering och ställning i folkrätten vidare. Vi hoppas att Sverige med Stockholmsinitiativet kan utgöra en tydlig röst för att måna element för nedrustning behövs och att engagemang inför översynskonferensen av icke-spridningsavtalet inte utesluter stöd för FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

Statsparterna till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen har haft flera digitala möten i såväl helgrupp som i arbetsgrupper för att förbereda inför statspartsmötet då det endast kommer att vara tre dagar långt. ICAN har utsetts att vara civilsamhälleskoordinator för statspartsmötet och de kommer att ordna såväl fysiska som digitala mötesplatser för oss kärnvapenmotståndare inför och under mötet. Mer information finns på vår och på ICAN:s hemsida samt i sociala medier, så håll utkik! ❖

¹ Se dokumentet "Etiska placeringskriterier" som finns på www.folksam.se.

² Se dokumentet "Ställningstagande kontroversiella vapen" som finns på www.lansforsakringar.se.

INTERVJU

Nypremiiär för

ATOMBOMBSPODDEN!

Intervjuad av Michaela de Verdier

Snart släpps nya avsnitt av SLMK:s podd Atombombspodden, med Johan Täng, nyutexaminerad läkare, som redaktör efter David Victorin. Johan är ny som medlem i Läkare mot Kärnvapen och i podden får du följa med på hans resa in i kärnvapenfrågan och utforska den tillsammans med honom. Vi passade på att ställa ett par frågor!

► Vem är du?

–Jag heter Johan, tog läkarexamen i januari och jobbade först inom psykiatri och nu på geriatriken. Sista terminen på läkarprogrammet passade jag på att gå med i alla läkarföreningar jag tyckte verkade bra och SLMK var en av dem. Sen började jag sakta halka in mer, började läsa på, lyssnade på Atombombspodden och tänkte att det här verkar ju himla viktigt! Det finns mycket jag tycker om i världen och det vore synd om vi sabbade det med klimatförändringar eller kärnvapenkrig. Därför vill jag vara med och vända på skutan.

► Du är ny redaktör för Atombombspodden, berätta!

–Podden lärde mig mycket och blev en ögonöppnare i frågan. Det senaste avsnittet låg en bit bakåt i tiden och jag tänkte att det är mycket som har hänt sen dess att bygga vidare på. Tanken är att du som lyssnare får följa med på en resa in i ämnet och tillsammans med mig utforska denna stora, stundtals svårförståeliga, fråga.

Det ska vara lätt att förstå också för dig som ny och samtidigt intressant för dig som rutinerad. Seriöst och ibland allvarsam, men ändå hoppfullt och konkret. Handling skapar hopp!

► Vad får vi höra om i de första avsnitten?

–Utan att berätta för mycket så gör David Victorin, tidigare redaktör för podden, comeback för att lämna över stafettpinnen och mikrofonen, som en gemensam takeoff in i säsong två av Atombombspodden. Vi pratar också om vad som hänt i kärnvapenfrågan sedan det senaste avsnittet sändes 2018. Därefter är det mer öppet, så om du har idéer, feedback eller själv vill vara med, maila podd@slmk.org!

Atombombspodden kommer att komma ut med jämna mellanrum – håll utkik på vår hemsida, sociala medier och i vårt nyhetsbrev!

Johan Täng når du genom att maila podd@slmk.org.

Ny rapport:

SJUKVÅRDEN KLARAR INTE EN KÄRNVAPENATTACK

Hur skulle sjukvården klara av att hantera en kärnvapenattack mot Stockholm? Det undersöker vår nya rapport "Förebygga är enda medicinen" som lanserades i februari. Rapporten synliggör hur sjukvården skulle kollapsa och lämna tusentals utan vård, när Stockholms knappt 9 000 läkare och 2 500 vårdplatser ska räcka till omkring 250 000 skadade.

Mer än 75 år efter det att kärnvapen användes för första gången över de japanska städerna Hiroshima och Nagasaki 1945 pågår en ny kapprustning. Kärnvapenstaterna lägger årligen enorma summor på att upprusta och förbereda sig för att använda sina kärnvapen, men ingen beredskap finns om kärnvapen väl används.

Atombomberna över Hiroshima och Nagasaki beräknas ha dödat runt 230 000 människor vid andra världskrigets slut. I Hiroshima dog eller skadades 270 av 300 läkare och 1 654 av 1 780 sjuksköterskor. Cirka 80% av sjukhusen förstördes. Under coronapandemin har det blivit synligt vilken enorm påfrestning en plötslig kris är för sjukvården. I Sverige tog det månader att dubbla antalet IVA-platser, och redan innan pandemin rapporterades det om överbeläggningar och brist på sjukvårdspersonal.

Så hur skulle sjukvården i Sverige klara av att hantera en kärnvapenkatastrof i Stockholm? Det undersöker vår nya rapport som kartlägger sjukvårdens kapacitet att hantera ett scenario där ett enda kärnvapen på 100 kiloton exploderar över Stockholm.

EFFEKTERNA AV EN ATOMBOMB MED EN SPRÄNGKRAFT PÅ 100 KILOTON ÖVER STOCKHOLM

- Omkring 250 000 människor kan skadas och 90 000 dö omedelbart. Det är en av sju stockholmare.
- Vägar och broar är söndertrasade och förhindrar ambulanser, vårdpersonal och utrustning från att nå de sjukhus som fortfarande är i drift. Strömvabrott skulle slå ut medicinsk utrustning och lager av engångsmaterial skulle snabbt ta slut. Många sjukvårdsanställda skulle vara döda och bland den överlevande vårdpersonalen är många så skadade och chockade att de inte kan arbeta.
- I Stockholm finns cirka 10 300 läkare och 22 500 sjuksköterskor, men många skulle själva dö eller skadas så svårt att de inte kan arbeta. Om en av sju av dem dör eller skadas, blir 8 900 läkare och 19 300 sjuksköterskor kvar att vårda omkring 250 000 skadade. Det innebär att varje överlevande läkare skulle ha ansvar för att behandla 28 skadade samtidigt.

- De tre akutsjukhusen i centrala Stockholm skulle till stora delar vara i ruiner. I Stockholm finns cirka 3 700 vårdplatser, varav cirka 100 IVA-platser, men många skulle förstöras och bli obrukbara.
- Det högsta antalet covidpatienter som hittills vårdats samtidigt på sjukhus under pandemin är cirka 3 000 patienter. I rapportens scenario skulle patienterna kunna vara 80 gånger fler.
- Under coronapandemin tog det månader att fördubbla antalet IVA-platser till drygt 1 000. Som mest har det hittills vårdats 558 covidpatienter samtidigt på IVA i hela Sverige. Vid en kärnvapenexplosion skulle enligt beräkningarna 80 gånger fler behöva intensivvård, bara i Stockholm.
- Tusentals svårt brännskadade skulle behöva specialistvård, men vid Sveriges två brännskadecentra i Linköping och Uppsala finns bara kapacitet att ta emot runt 16–25 brännskadepatienter.

▲ Här ses skadade civila samlade på en trottoar i Hiroshima cirka tre timmar efter atombomben Little Boy sprängdes över staden den 6 augusti 1945. Foto: Yoshito Matsushige/National Archive Catalog

ATT FÖREBYGGA ÄR DEN ENDA MEDICINEN

Rapporten visar att inte ens en fullt fungerande sjukvård skulle kunna hantera det stora antalet skadade vid en kärnvapenexplosion. Vårt enda alternativ är att se till att kärnvapen avskaffas.

Det vi läkare inte kan bota, arbetar vi för att förebygga. Sverige bör använda samma metod för att se till att kärnvapen aldrig någonsin används igen. För ett år sedan trädde FN:s konvention om ett förbud mot kärnvapen i kraft, det enda internationella avtal som helt förbjuder kärnvapen. Sverige har än så länge valt att stå utanför, trots att fyra av fem svenskar vill att Sverige går med.

Genom att ansluta till förbudet skulle Sverige ta ett viktigt steg för att stärka normen mot kärnvapen och öka pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta. Bara när alla kärnvapen är avskaffade

”

Det vi läkare inte kan bota, arbetar vi för att förebygga. Sverige bör använda samma metod för att se till att kärnvapen aldrig används igen.

kan den humanitära katastrof som rapporten synliggör undvikas. Svenska Läkare mot Kärnvapen uppmanar därför Sverige att agera förebyggande genom att signera och ratificera FN:s kärnvapenförbud snarast.

Att förebygga är den enda medicinen.

Läs rapporten här:

<https://slmk.org/publikationer>

Sjukvårdens kapacitet i Stockholm:

Antal läkare: 10 356

Antal sjuksköterskor: 22 446

Antal vårdplatser: 3 715, varav ca 100 IVA-platser

Antal brännskadeplatser: 16–25

Uppskattad kapacitet efter en kärnvapenexplosion¹:

Antal skadade: 250 000

Antal läkare: 8 851, vilket innebär 28 skadade per läkare

Antal sjuksköterskor: 19 304

Antal vårdplatser: 2 477

Jämförelse med coronapandemin nationellt²:

Högst antal covidpatienter på IVA samtidigt: 558

Högst antal covidpatienter i slutenvården samtidigt: ca 3 000

¹ Siffrorna har beräknats utifrån ett hypotetiskt scenario där 10% av Stockholms läkare och sjuksköterskor dör eller skadas, och en tredjedel av vårdplatserna är förstörda.

² Siffrorna är inhämtade i januari 2022 och anger det högsta antalet hittills.

INTERVJU

Ray Acheson om

FRAMTIDEN FÖR NPT

Bara dagar innan översynskonferensen av icke-spridningsavtalet NPT (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons) skulle äga rum bestämdes det att konferensen återigen skulle skjutas upp, denna gång till augusti 2022 troligtvis. Redaktionen har ställt några frågor till Ray Acheson från Reaching Critical Will om vad det kan få för effekter på avtalet att statsparterna inte möts.

► **Översynskonferensen av icke-spridningsavtalet har nu skjutits upp flera gånger. Vad kan det få för konsekvenser på lång sikt?**

Det är inte idealiskt för arbetet för kärnvapennedrustning och icke-spridning. Översynskonferenser, om framgångsrika, är där regeringar kommer överens om åtaganden som ska genomföras under de kommande åren. Konferenserna utgör också en möjlighet till samtal och förhandlingar om kärnvapenkontrollfrågor såsom transparens och andra åtgärder. Detta är särskilt viktigt i tider när spänningarna mellan kärnvapenstaterna ökar då det är absolut nödvändigt med dialog och diplomati. Det finns också risk att respekten för tidigare åtaganden har urholkats så mycket under de senaste åren att kärnvapenstaterna kommer att försöka frångå tidigare överenskomna åtaganden eller vägra att förbinda sig till nya. Med tanke på att överenskommelserna från 2000 och 2010 års översynskonferenser fortfa-

Ray Acheson är aktivist och chef för Reaching Critical Will, nedrustningsprogrammet för Women's International League for Peace and Freedom (WILPF). Ray Acheson sitter i International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) internationella styrgrupp. Författare till boken *Banning the Bomb, Smashing the Patriarchy* (Rowman & Littlefield, 2021) och mottagare av 2020 års Nuclear Free Future Award.

rande är ouppfyllda är det oklart vad de skulle kunna komma överens nu eller vad det betyder i realiteten. Det är dock inte att översynskonferensen skjutits upp ett flertal gånger som bör hållas ansvarigt för att NPT undermineras, det stora misslyckandet är att kärnvapenstaterna inte fullföljer varken sina legalt bindande åtaganden eller politiska löften om nedrustning.

► **Alla fem kärnvapenstater i NPT håller på att uppgradera sina arsenaler. Har uppskjutandet av översynskonferensen några konsekvenser för den pågående kapprustningen?**

Såväl alla fem kärnvapenstater inom NPT som de fyra utanför ägnar sig åt både modernisering och utbyggnad av sina kärnvapenarsenaler. Detta undergräver fullständigt arbetet kärnvapennedrustningen. I själva verket pågår det för närvarande ingen nedrustning; istället driver kapprustningen oss vidare mot användningen av kärnvapen. Tidigare översynskonferenser av NPT har inte haft någon påverkan på kärnvapenstaternas moderniseringsprogram.

” Moderniseringen och utbyggnaden av kärnvapenarsenaler av alla fem kärnvapenstaterna i NPT, såväl som de fyra kärnvapenstaterna utanför avtalet, undergräver fullständigt kärnvapennedrustningen.

Även när översynskonferensen år 2010 antog en handlingsplan för nedrustning tillkännagav USA miljarder dollar för modernisering av sin kärnvapenarsenal. Problemet med NPT är att kärnvapenstaterna behandlar det som att avtalet legitimerar innehavet av kärnvapen. Så länge detta perspektiv består kommer det att vara osannolikt att överenskommelser inom ramen för NPT kommer att främja nedrustning eller förhindra en kapprustning, även om alla statsparter är juridiskt bundna att eftersträva och uppnå dessa mål.

► ***Som du ser det, har NPT en framtid och vad krävs för att avtalet ska fortsätta vara ett centralt avtal?***

För att NPT ska ha en framtid som ett centralt avtal för icke-spridning och nedrustning av kärnvapen måste kärnvapenstaterna omedelbart börja uppfylla – på verifierbara, tidsbundna sätt – sina skyldigheter enligt artikel VI för kärnvapennedrustning och de relevanta åtagandena som gjordes 1995, 2000 och 2010. Precis som staterna inom NPT har allmänt accepterat fördraget om förbud mot kärnvapenprov (CTBT) som en mekanism för genomförande av NPT, bör de också stödja och ansluta sig till konventionen om förbud mot kärnvapen (TPNW), som erkänner att förbud är en del av processen för eliminering av kärnvapen, som föreskrivs av NPT.

Det är också av stor vikt att civilsamhällets roll under konferenserna inte urholkas, att de restriktioner som krävts på grund av pandemin inte cementeras för framtiden. Det är civilsamhället som håller staterna

ansvariga för sina åtaganden, löften och ageranden samt en garant för transparensen av avtalet.

► ***I januari gjorde P5 ett uttalande om att kärnvapenkrig aldrig får utkämpas. Vad var syftet med uttalandet, och har det någon effekt?***

P5 har upprepade gånger visat att de inte kommer att uppfylla sina rättsliga åtaganden vad gäller kärnvapennedrustning. Uttalandet i början av januari var sannolikt menat som en förevisning till NPT:s översynskonferens om deras "goda avsikter" och förmåga att samarbeta. Uttalandet säger dock inget om vilka åtgärder de avser vidta som skulle leda till minskningar av deras arsenaler, avslutar deras moderniseringsprogram eller eliminerar kärnvapen. Samtidigt som de hävdar att ett kärnvapenkrig aldrig får utkämpas, förbereder de sig aktivt för ett sådant – och vidmakthåller de risker och spänningar som för oss ständigt närmare en sådan katastrof. ❖

ICKE-SPRIDNINGSAVTALET

Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT, är idag ett av de viktigaste multilaterala avtalen som manar till nedrustning. Avtalet öppnade upp för underskrifter 1968 och trädde i kraft som internationell lag 1970. 189 länder är med i konventionen, varav fem kärnvapenstater; Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA.

Konventionens arbete pågår i femårs-cykler med tre förberedande konferenser. Översynskonferensen skulle ha ägt rum i maj 2020 men har gång på gång blivit uppskjutet på grund av pandemin.

Tre pelare

Icke-spridningsavtalet är uppbyggt kring tre huvudsakliga frågor:

- förhindra spridning av kärnvapen till nya aktörer
- nedrustning av existerande arsenaler
- alla länders rätt till fredlig användning av kärnenergi (kärnkraft)

Läs mer om NPT

<http://laromkarnvapen.se/karnvapen-varlden/icke-spridningsavtalet>

INTERVJU

Vendela Englund Burnett NY ORDFÖRANDE FÖR SLMK

Intervjuad av Michaela de Verdier

På Svenska Läkare mot Kärnvapens årsmöte i januari valdes Vendela Englund Burnett, allmänläkare, till ny ordförande. Vi ställde ett par frågor för att lära känna Vendela Englund Burnett och ta reda på vart hon vill ta föreningen under sitt ordförandeskap.

► Berätta om dig själv!

–Jag är bosatt i Karlstad, men kommer från en liten by i Finnskogen i Värmland. Mina första minnen är från sjukstugan där jag ofta låg, så att jag skulle bli distriktsläkare var nog självklart för mig redan innan jag började skolan. Som distriktsläkare har jag jobbat i glesbygd och storstad, som chef för primärvården i Värmland, i sjukvårdsledningen och jag har även drivit vårdcentral inom Praktikertjänst. Nu är jag pensionär.

► Vad väckte ditt intresse för kärnvapenfrågan och varför valde du att engagera dig i SLMK?

–Jag har alltid sett det som självklart att en ska göra det en kan för att

förbättra världen och att använda de resurser en har. När IPPNW och SLMK bildades var det naturligt att engagera sig och jag blev medlem tidigt efter det att SLMK grundades 1981. Det gav möjlighet att i kraft av sin profession arbeta mer effektivt, ge tyngd åt argumenten, öppna dörrar och få tillgång till fora och öron som annars kanske inte lyssnat.

► Du har varit väldigt aktiv som medlem genom åren. I vårt jubileumsnummer berättade du till exempel om dina studier av hälsokonsekvenserna i områden med radioaktiva utsläpp i Ryssland. Vad har varit mest givande med att vara en del av SLMK hittills?

–Det mest givande är bekräftelsen på att människor i allmänhet vill väl och att vi kan få saker gjorda när vi slår ihop våra olika erfarenheter och kompetenser. Och att uppleva samhörighet och kreativ beslutsamhet hos de kärnvapenöverlevare och kollegor från hela världen jag träffat: i Hiroshima, i Genève, i Sibirien, från Kazakstan, Hanford, och så vidare. Rent personligt är det ett privilegium att vara del av det energiflöde som engagerade människor ger. Det har också varit

något trösterikt att prata med en atomminister här, en president eller general där, uppleva kontakt och dialog och få påminnas om att de också är kännande människor.

”

Det viktigaste konkreta målet i Sverige är att få regeringen att skriva på och ratificera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

► Vad kommer du att fokusera på som ordförande? Vad ser du mest fram emot att jobba med?

–Att vi ska fortsätta vara Läkare Mot Kärnvapen och utnyttja vår kraft optimalt. Att fortsätta utveckla våra arbetsformer i en föränderlig värld. Vi utträttar otroligt mycket, men jag skulle vilja hitta arbetsformer som kan inkludera fler medlemmar. Jag ser fram emot samtal med våra anställda, för att sedan kunna jobba där min kompetens gör mest nytta. Jag ser även fram emot dialog med politiker och andra makthavare samt att återuppta det internationella arbetet med våra kollegor inom IPPNW och andra.

Det viktigaste konkreta målet i Sverige är att få regeringen att skriva på och ratificera FN:s konventionen om förbud mot kärnvapen. Ett annat är folkbildning om kärnvapen - där vår nya vårdkapacitetrapport kan vara ett verktyg.

► Var ser du SLMK om fem år?

–Att vi lyckas vara en fortsatt stark och trovärdig röst och det självklara valet när kärnvapen på diskuteras. Jag ser också att det behövs en ny folkbildningsinsats, eftersom allmänhetens kunskap om kärnvapen tyvärr är låg. Det är en stor utbildningsinsats som krävs och jag tror att ingen annan än SLMK kommer att göra den. ♦

Ett feministiskt perspektiv på

SVENSK NEDRUSTNINGS- POLITIK

I januari släppte vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen boken *Förnuft, känsla och kärnvapen - Svensk nedrustningspolitik ur ett feministiskt perspektiv*, författad av Emma Rosengren, doktor i internationella relationer vid Stockholms universitet.

Boken undersöker Sveriges identitet som nedrustningsnation och hur den växte fram på 1950- och 1960-talet. Bokens genusperspektiv synliggör hur den svenska debatten och identiteten kring kärnvapen och nedrustning historiskt varit tydligt genuskodad – och är det än idag. Medan att förespråka kärnvapen kopplas till rationalitet, styrka och manlighet, framställs motstånd mot kärnvapen som naivt, känslöstyrkt och feminint. Boken samlar många historiska exempel på hur mänskliga kroppar och känslor bidrar till att skapa både identitet och policy. Särskilt tydligt är det för den som följt nedrustningsdebatten sedan fd. utrikesminister Margot Wallström utannonserade sin avsikt att signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen att debatt, identitet och policy speglar nästan identiskt den från 1950- och 1960-talet.

Under en digital bokrelease samtalande författaren Emma Rosengren om boken tillsammans med Annika Söder, tidigare kabinettsekreterare åt utrikesminister Margot Wallström, och Aryo Makko, föreståndare för Hans Blix centrum för de internationella relationernas historia vid Stockholms universitet. Samtalet fo-

kuserade på jämförande erfarenheter från 1950- och 1960-talet och den mer nutida debatten men även på universitetens tredje uppdrag att dela med sig av kunskap och att samverka med organisationer och företag, föreningar och individer.

Boken är en populärvetenskaplig omarbetning av Emma Rosengrens avhandling *Gendering Nuclear Disarmament - Identity and Disarmament in Sweden during the Cold War från 2020*, genomförd på uppdrag

av Svenska Läkare mot Kärnvapen och finns att köpa via slmk.org samt santerus.se. ❖

Se den digitala bokreleasen här: <https://slmk.org/vad-vi-gor/projekt/fornuft-kansla-och-karnvapen>

Vill du köpa boken? Skicka ett mail till info@slmk.org med ditt namn och adress så skickar vi boken till dig. Pris: 152 kr inkl porto. Mer information på slmk.org.

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Verksamhetsberättelse 2020-09-01 – 2021-08-31

Sammanställd av Josefin Lind

Svenska Läkare mot Kärnvapen har under verksamhetsåret 2020/21 fortsatt att fokusera arbetssätt till främst digitala möten och även detta verksamhetsår prioritera verksamhetsfokus som fungerar i pandemin. Inga nya konferenser har ägt rum men digitala möten, konferenser och webinar har kommit att etableras alltmer och blivit ett frekvent inslag i verksamheten. Såväl för interna som externa möten.

Föreningen har använt olika vägar för att bedriva omfattande verksamhet, både digitala och mer analoga. Vi har givit ut fyra nummer av vår medlemstidning "Läkare mot Kärnvapen" som har handlat bland annat om att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen trätt i kraft och hur det kan påverka nedrustningen samt om strålsjuka; kärnvapen och effekter av höga stråldoser, kärnvapenstaternas upp- rustning. Det fjärde numret kom ut dagarna efter verksamhetsårets slut och var ett extra tjockt jubileumsnummer med anledning av att föreningen fyller 40 år 2021.

Vi har lanserat en helt ny hemsida på slmk.org med ett modernare utseende och tydligare koppling till läkaryrket och till kärnvapenfrågan.

Vi har även fått tacka de AP-fonder som har valt att avsluta sina investeringar i kärnvapen som ett resultat av SLMK:s hårda arbete för detta. Dialogen med dessa fortsätter samt med Tredje AP-fonden som ännu inte avyttrat sina investeringar i kärnvapen.

Under hösten 2020 fokuserade arbetet mycket inför FN:s kärnvapenförbuds 50:e ratificering, vilket krävs för avtalets ikraftträdande. 24 oktober ratificerade Honduras som 50:e stat avtalet, tidpunkten var oklar och vi visste inte när detta skulle ske. När avtalet trädde ikraft 22 januari uppmärksammades det till viss del i media, tack vare vårt förberedande arbete. Vi samarbetade med ICAN och en PR-byrå som ICAN anlitat för att i svenska medier uppmärksamma detta och att Sverige inte är med i avtalet i svensk media.

Vi har också hållit i dialogmöten med ett flertal riksdagsledamöter om förbudet för att höja kunskapsnivån och förbereda ledamöter med goda argument och information. Arbetet med att uppmärksamma att föreningen under

2021 fyller 40 år har till stor del pågått under detta verksamhetsår, även om själva uppmärksammandet skedde under det följande verksamhetsåret.

OM FÖRENINGEN

Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 och har sedan dess varit en av de mest centrala organisationerna för kärnvapennedrustning i Sverige. Vi är idag den största och enda organisationen som enbart fokuserar på kärnvapenfrågan i Sverige och den enda med anställd personal. Genom den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen (IPPNW) och International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), som IPPNW grundade 2007, har vi ett brett internationellt kontaktnät och påverkansmöjlighet. IPPNW och ICAN är två av de främsta civilsamhällsaktörerna i den internationella nedrustningspolitiken tillika båda är mottagare av Nobels fredspris (1985 och 2017).

Vårt arbetssätt är dialog med politiker och beslutsfattare samt informationsarbete gentemot allmänheten för att informera om de medicinska och humanitära konsekvenserna av kärnvapen och därigenom bilda opinion och skapa förutsättningar för kärnvapennedrustning. Vi har 40 års erfarenhet av påverkans- och informationsarbete i kärnvapenfrågan och många av våra mest aktiva medlemmar har varit med sedan starten. Svenska Läkare mot Kärnvapen är associerad medlem i Svenska Läkaresällskapet, registrerad som nätverksmedlem i Svenska Läkarförbundet och medlem i den internationella styrgruppen för ICAN.

MEDLEMSKAP

Svenska Läkare mot Kärnvapen välkomnar läkare och medicine studerande samt lärare vid medicinsk fakultet som medlemmar. Vid verksamhetsårets utgång hade vår förening 2106 betalande medlemmar. Medlemsavgiften är för läkare 290 kr per år och för studenter 100 kr per år. Avgiften har varit oförändrad sedan ett tiotal år. Av medlemmarna är cirka hälften kvinnor och hälften män vilket speglar Läkarförbundets medlemsbas.

ASSOCIERAT MEDLEMSKAP

Efter att tre yrkesföreningar mot kärnvapen (Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen FIMK, Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapen SSAMK samt Svenska Tandläkare mot Kärnvapen STMK) valde att

Det kan verka omöjligt, tills det är gjort

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN 40 ÅR

▲ Under verksamhetsåret förbereddes firandet av Svenska Läkare mot Kärnvapens 40-årsfirande. Verksamhetsårets sista nummer av medlemstidningen Läkare mot Kärnvapen blev ett specialnummer som kom ut i början av september 2021.

lägga ned sina respektive föreningar har deras medlemmar erbjudits att bli associerade medlemmar i Svenska Läkare mot Kärnvapen. Medlemsavgiften för våra associerade medlemmar är 200 kr per år för ordinarie medlemmar och 100 kr för studentmedlemmar. Den största gruppen av associerade medlemmar utgörs av f.d. Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen med ca 155 betalande. De medlemmar som tillkommit via f.d. Tandläkare mot Kärnvapens är nästan 100 och genom f.d. Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapens drygt 10. Svenska Läkare mot Kärnvapen välkomnar fler associerade medlemmar inom dessa professioner.

STYRELSEN, VERKSTÄLLANDE UTSKOTTET OCH ÅRSMÖTET

En presentation av styrelsens ledamöter finns på föreningens webbplats, www.slmk.org. Styrelsen har haft 6 sammanträden under verksamhetsåret. Det första hölls i början av september 2020 och det andra i november 2020. I januari 2021 hölls ett kort styrelsemöte före Svenska Läkare mot Kärnvapens årsmöte, ett konstituerande styrelsemöte direkt efter årsmötet och därefter ett vanligt styrelsemöte. Det sista styrelsemötet för verksamhetsåret hölls i mitten av april. Alla verksamhetsårets styrelsemöten, inklusive årsmöten hölls via Zoom.

Vid årsmötet omvaldes Åsa Lindström till ordförande och David Victorin omvaldes till vice ordförande. Styrelsen består av 9 ordinarie medlemmar, 1 studentrepresentant, 4 suppleanter och 1 studentsuppleant samt 1 adjungerad styrelseledamot. Som föreningens auktoriserade revisor omvaldes Christina Gotting och Eva Stein omvaldes som dennes suppleant. Som föreningsrevisor omvaldes Bengt

Lindell och som dennes suppleant valdes Carl-Henrik Hybbinette. Föreningsrevisorn fyller även funktionen som mottagare av meddelanden från "visselblåsare". Till valberedning valdes Andreas Tolf, Leonore Wide och Christina Vigre Lundius. Dr. Emma Rosengren föreläste i samband med årsmötet om ubåtskrisen 1981 och ett genusperspektiv på detta, berättat ur hennes doktorsavhandling som hon disputerade med hösten 2020.

Verkställande utskottet (VU) håller månatliga sammanträden via Zoom. VU utgörs av 4 styrelsemedlemmar: ordföranden, vice ordföranden, sekreteraren och studentrepresentanten. Kassaförvaltaren och generalsekreteraren är ständigt adjungerade medlemmar i VU.

KONTOR OCH PERSONAL

Svenska Läkare mot Kärnvapen har ett kansli med anställd personal som sköter det löpande arbetet för att organisationen ska fungera i ett långsiktigt perspektiv och på daglig basis. En betydande del av verksamheten utförs av anställd personal på kansliet. Personalen är utbildad inom bland annat internationell politik och rätt samt journalistik, och bidrar till att utforma organisationens opinions- och påverkansarbete på ändamålsenliga sätt och även inom ekonomi och administration för att säkerställa att föreningens ekonomiska och administrativa förehavanden sköts på ett kontinuerligt och korrekt sätt. Föreningen har sitt huvudkontor i Stockholm.

Josefin Lind är föreningens generalsekreterare och högsta ansvarig tjänsteperson med ansvar för kontorets verksamhet inklusive budget och personalfrågor. Cerese Olsson som har skött den löpande ekonomin, medlemsregist-

ret och övriga administrativa uppgifter sedan 2012 sade under verksamhetsåret upp sig och ersattes i februari av Jane Földes som vid två tillfällen har vikarierat för Ceres Olsson under hennes båda tidigare föräldraledigheter. Clara Gullman Levin kom i februari tillbaka från sin föräldraledighet på deltid och gick i mars upp på heltid. Michaela de Verdier som projektanställdes under Clara Gullman Levins bortavaro anställdes på heltid i april som ansvarig för press och organisationsutveckling. Klas Lundius som sedan många år varit föreningens kassaförvaltare ansvarar för kapitalförvaltningen. Christina Vigre Lundius är styrelsens kontaktperson för arbetsmiljöfrågor och genomför regelbundna samtal med personalen om såväl den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön.

EKONOMI OCH FÖRVALTNING

Svenska Läkare mot Kärnvapen har en stabil ekonomisk situation. Internt genererade medel i form av medlemsavgifter, gåvor från medlemmar och givare samt spararnas bidrag via Swedbank Humanfond utgjorde under verksamhetsåret ca 59 procent av föreningens inkomster. Framförallt medlemmarna och de associerade medlemmarna skänker regelbundet extra bidrag till verksamheten. Vi har dessutom en krets av trogna givare och stödpersoner. Totalt är det ca 2 900 personer som skänker bidrag. Givarnas generösa svar på våra medlemsbrev gör att vi i regel kan mobilisera ekonomiska resurser för angelägna projekt vilket är mycket värdefullt. Det ideella sparandet i Swedbank Humanfond gav oss i februari 2021 totalt 414 187 kr. Totalt under 26 år, fr.o.m 1994 och t.o.m 2021, har föreningen erhållit 11 680 095 kr från det ideella sparandet i Humanfonden.

Bokslutet den 31 augusti 2021 visade på ett resultat på 332 993 kr. Föreningen har en god likviditet. Vid bokslutet var 21 % av kapitalet placerat i svenska och globala aktiefonder, 25 % i en blandfond (med 64 % i aktier och 36 % räntor), 27 % i företagsobligationsfonder och resterande 27 % på bankkonton. Årsredovisningen finns på hemsidan. Svenska Läkare mot Kärnvapen har som policy att inte placera i fonder eller bolag som har anknytning till kärnvapenindustrin.

Från Folke Bernadotteakademien, FBA, beviljades SLMK i januari 2021 ett verksamhetsstöd på 1 215 000 kr. Verksamhetsstödet var riktat till bland annat tidskriften Läkare mot Kärnvapen, lokalhyra för vårt Stockholmskontor inklusive del av lön för administrativt arbete och för generalsekreteraren, närvaro vid förhandlingar i New York inom icke-spridningsavtalet med mera.

SVENSK INSAMLINGSKONTROLL OCH 90-KONTON

Svenska Läkare mot Kärnvapen har två 90-konton och den ekonomiska redovis-

**SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL**

ningen kontrolleras därför enligt Svensk Insamlingskontrolls föreskrifter. Dessa stipulerar att minst 75 % av insamlade medel skall användas till föreningens ändamål. Svenska Läkare mot Kärnvapen klarar alltid den gränsen med god marginal.

KVALITETSKOD ENLIGT GIVA SVERIGES RIKTLINJER

Föreningen är medlem i Giva Sverige och har utarbetat en kvalitetskod för etisk insamling enligt Giva Sveriges riktlinjer.

Som koden föreskriver upprättar

Svenska Läkare mot Kärnvapen årligen en effektrapport i september. Kvalitetskoden och effektrapporten återfinns på Svenska Läkare mot Kärnvapens hemsida enligt Giva Sveriges föreskrifter.

KLIMATKOMPENSATION FÖR FLYGRESOR

Vid årsmötet 2009 beslutades att Svenska Läkare mot Kärnvapen ska klimatkompensera för alla flygresor som görs i föreningens regi. Efter några års beräkningar av utsläpp av koldioxid-ekvivalenter från individuella flygresor bestämde styrelsen 2013 att föreningens klimatkompensation tills vidare sker genom årlig inbetalning till Vi-skogen. Vi-skogens klimatkompensation bidrar till ökade intäkter och skördar för bönder i Östafrika vilket leder till tryggad livsmedelsförsörjning. Under verksamhetsåret har inga flygresor ägt rum varför ingen klimatkompensation har gjorts.

DATASKYDDSFÖRORDNINGEN

25 maj 2018 trädde EU:s nya dataskyddsförordning i kraft, General Data Protection Regulation. Förordningen innebär ökat skydd för individen och tydligare ägandeskap hos individen för de egna personuppgifterna. Förordningen gäller alla företag och organisationer i hela EU samt även de utanför EU som behandlar EU-medborgares personuppgifter. Vid brott mot förordningen kan så mycket som 4 % av den globala omsättningen utkrävas i sanktioner. Styrelsen för Svenska Läkare mot Kärnvapen har tagit fram policy för personuppgifter samt skapat nödvändiga strukturer och krisberedskap för hantering av personuppgifter.

FRIVILLIGARBETE OCH ERSÄTTNINGAR

Föreningsarbetet vilar till stor del på ideellt arbete som utförs utan ersättning. Många medlemmar bidrar med både stora och små arbetsinsatser. Sammanlagt har medlemmar under verksamhetsåret lagt 523 arbetsdagar på föreningen. Dessa dagar är fördelade på 45 personer. Beträffande ersättning till medlemmarna har SLMK en sparsam policy som formaliserades med ett styrelsebeslut 2013. Vid styrelsemöten erhåller styrelsemedlemmarna kostnadstäckning för resa och övernattningskostnader. Inför konferenser och andra möten tas beslut från gång till gång. Full kostnadstäckning ges i regel bara till studenter och anställda samt ibland till personer som har specifika uppdrag för föreningens räkning. I övriga fall ersätts endast konferensavgiften eller ges resebidrag motsvarande billigaste resa.

INFORMATION OCH UTVECKLING

En ständig fortbildning inom kärnvapenfrågan sker för medlemmarnas del genom tidningen Läkare mot Kärnvapen, medlemsutskick samt digitala nyhetsbrev. Rikligt med aktuell information finns tillgängligt för alla på föreningens hemsida och i sociala medier. På föreningens styrelsemöten ingår ofta utbildningsinslag.

Förutom tidskriften Läkare mot Kärnvapen får föreningens medlemmar vanligtvis tre medlemsbrev per år med aktuell information om arbetet med kärnvapennedrustning och föreningens verksamhet. Det inkluderar två insamlingsbrev, ett i april och ett i samband med Hiroshimadagen i augusti, med förfrågan om ekonomiskt stöd till specifika projekt. Den som missat att betala sin medlemsavgift erhåller påminnelsebrev med ytterligare information. Därtill skickas regelbundna nyhetsbrev via e-post ut till de medlemmar som anmält intresse för detta.

Personalen fortbildas genom kurser och utbildningar från bland annat arbetsgivarorganisationen FREMIA om frågor som rör anställning och arbetsrätt, Giva Sverige om frågor kring insamling, dataskyddsfrågor och dialog med medlemmar, PwC om revision och ekonomisk kontroll men också Globalportalen om sociala medier och digital kommunikation.

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS VETENSKAPLIGA RÅD

Svenska Läkare mot Kärnvapens vetenskapliga råd består i slutet av verksamhetsåret 2020-21 av 11 ledamöter inom olika vetenskapsområden. Rådets uppgift är att följa utvecklingen inom kärnvapenområdet och bidra med information baserad på de kunskaper som ledamöterna har

som specialister inom respektive fält. Ledamöterna bidrar regelbundet med artiklar i SLMKs tidning. Det vetenskapliga rådet har regelbundna kontakter med Pugwash och söker ordna gemensamma aktiviteter med dem.

Under verksamhetsåret har rådets medlemmar, i likhet med tidigare år, hållit två möten, den 1 oktober 2020 resp den 22 april 2021, bägge gångerna via Zoom. Efter varje möte har ett relativt fylligt protokoll skrivits.

Under året har rådets uppgift och funktionssätt diskuterats. Många har saknat feedback från SLMKs styrelse. Under höstmötet tillsattes ett arbetsutskott bestående av tre ledamöter Kåre Axell, Stefan Björnson och Lars Rydén med uppgift att samordna verksamheten, följa upp aktuella frågor mellan mötena och rådgöra internt.

Rådet har under året noga följt vad som händer inom ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) och utvecklingen av konventionen mot kärnvapen, TPNW (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons). Den politiska läsnings som förhindrar Sverige att skriva på (militärt samarbete med USA) har ifrågasatts. Rådet konstaterade att ICAN Cities Appeal samlar hundratals städer runt om i världen. I Sverige har Göteborg fattat beslut om att ansluta sig. För närvarande avhandlas frågan om anslutning i förvaltningsdomstolen, eftersom man har ifrågasatt om det ligger inom den kommunala kompetensen.

Regeringen beslutade 2020 att ge uppdraget att inrätta ett nytt nationellt kunskapscentrum för forskning om kärnvapennedrustning till Uppsala universitet. Centret har inrättats vid Institutionen för Freds- och konfliktforskning, vilket innebär att fokus kommer att vara på förhandlings- och avtalsfrågor. Vetenskapliga rådet förväntar sig att ha ett nära samarbete med centret.

Rådet har uppmärksammat att den nya Totalförsvarsplanen inkluderar ett antal scenarier där Sverige utsätts för ett "medelstort" kärnvapenangrepp med en 100 kt bomb över olika typer av mål. Den brister dock i sin vidare analys av konsekvenser och skyddsåtgärder. Speciellt förefaller det märkligt och orimligt att ansvaret för skyddsåtgärder läggs på de enskilda kommunerna. MSB har fått i uppdrag av regeringen att förbereda samhällets beredskap för ett eventuellt kärnvapenangrepp. Rådet följer utvecklingen av detta.

Rådet har följt forskningen om den s k kärnvapenvintern och genom ledamoten Gunilla Svensson även stött

ny forskning inom området. Vi har konstaterat att de tillgängliga fallstudierna har gällt en kärnvapenkonflikt i området Indien-Pakistan, medan vad som skulle hända vid en kv-konflikt på nordliga breddgrader är obeforskat.

TIDSKRIFTEN LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Tidskriften är vår medlemsskrift som utkommer med fyra nummer per år med en upplaga på drygt 3 000 exemplar. Det är den enda tidskriften i Sverige som enbart bevakar kärnvapenedrustning. Redaktionen består av Josefin Lind (ansvarig utgivare) Michaela de Verdier (redaktör), Clara Gullman Levin samt Gabriel Holmbom (layout). Under verksamhetsåret har Jan Larsson och Ulf König slutat som ansvarig utgivare respektive korrekturläsare, vilket de har gjort under ett 20-tal år. Inge Axelsson bidrar med en krönika till varje nummer. Under verksamhetsåret har externa skribenter varit forskaren Kjøl Egeland, dr. Emma Rosengren och professor emeritus Peter Wallensteen.

Tidskriften är även medlemsblad för vår danska systerförening Danske Læger mod Kernevåben. På utskickslistan står många bibliotek och institutioner samt personer verksamma inom politik och förvaltning, fredsföreningar och våra stödpersoner. Tidningen kan läsas på föreningens hemsida.

Under verksamhetsåret utgavs följande nummer med respektive huvudtema:

Nr 161 november 2020. Ett nummer specifikt tillägnat nya medlemmar med mer grundläggande kärnvapen- och föreningsinformation. FN:s kärnvapenförbud träder i kraft. Betraktelser från akutsjukhuset. Medicinska effekter av kärnvapen och medlemsintervjuer.

Nr 162 februari 2021. Kärnvapenförbudets ikraftträdande. Hur kan kärnvapenförbudet förändra spelplanen för nedrustning och är verkligen kärnvapnen förbjudna?, ny avhandling om kärnvapen och genus samt verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2019-2020.

Nr 163 maj 2021. Kärnvapenstaterna upprustar, akut strålskada, bokrecension samt minnesord över Bernard Lown och Maj Britt Theorin.

Nr 164 augusti 2021. Svenska Läkare mot Kärnvapen 40 år. Ett jubileumsnummer med tillbakablickar i föreningens 40 åriga arbete för en kärnvapenfri värld. Medlemmar och anställda gör nedslag och berättar om olika händelser, framgångar och möten under fyra decennier.

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS WEBBPLATS www.slmk.org

Föreningens webbplats sköts av personalen på kontoret. Uppdatering sker regelbundet och under verksamhetsåret har en fullständig omarbetning av hemsidan gjorts med helt

nytt utseende och byte av webhotell. På bloggen återfinns personliga reflektioner över aktuella händelser det har under verksamhetsåret har det blivit sex blogginlägg. Hemsidan slmk.org har haft mellan 400–700 unika besökare per månad under verksamhetsåret.

FÖRENINGEN I SOCIALA MEDIA

Svenska Läkare mot Kärnvapen på Facebook, facebook.com/SLMK.1981 uppdateras så gott som dagligen och hade den sista augusti 2021 2241 följare. Antal följare ökar stadigt varje månad.

Föreningens Twitterkonto, twitter.com/IPPNWSweden, hade 380 följare och Instagramkontot, instagram.com/lakaremotkarnvapen, hade 478 följare den sista augusti 2021. Föreningen har även en YouTube-kanal, Läkare mot Kärnvapen med 18 uppladdade videos i slutet av verksamhetsåret. Där finns bland annat en animerad film om Sverige och FN:s konvention om förbud mot kärnvapen, inspelade seminarier och kampanjserien "Det kan verka omöjligt tills det är gjort".

Föreningen förvaltar en podcast, Atombombspodden, som vid verksamhetsårets slut hade 8 avsnitt, senaste avsnittet är från 2018. Under verksamhetsåret har planer för att återuppväcka podden tagits fram tillsammans med bland annat upphovsmakaren tillika vice ordförande David Victorin.

ÖVRIGA MEDLEMSKAP

Svenska Läkare mot Kärnvapen är medlem i Globalportalen och i föreningen Folk och Försvar.

LÄR OM KÄRNVAPEN

www.läromkarnvapen.se

Lär om Kärnvapen är en webbaserad informationsdatabas om kärnvapen med många olika infallsvinklar. Texterna finns på svenska, norska, engelska och med sammanfattningar på ryska. Sidan ger grundläggande och djupgående information om olika aspekter på kärnvapen och utgör en resurs för alla som är intresserade av att lära sig mer om dessa frågor. Sidan uppdateras regelbundet. Till Lär om Kärnvapen hör också ett material med hjälpmedel för lärare med idéer och inspiration för skolundervisning för framförallt årskurs 7 – 9, gymnasiet och folkhögskolor. Lärarmaterialet baserar sig på ett mer omfattande material från ICAN:s hemsida. Hemsidan Läromkarnvapen.se har haft mellan 3000–6000 unika besökare per månad under verksamhetsåret.

AKTIVITETER INRIKES

▲ Uppmärksammandet av Svenska Läkare mot Kärnvapen 40 år skedde digitalt efter verksamhetsårets slut. I samband med 40-årsfirandet delades 2021 års anti-atombombsdiplom ut. På bild från höger: Petra Tötterman Androff, Michaela de Verdier, Clara Gullman Levin, Margot Wallström, Josefin Lind, David Victorin och Gunnar Westberg.

HIROSHIMADAGEN 2021

På Hiroshimadagen 2021 arrangerade Läkare mot Kärnvapens medlemmar i Göteborg tillsammans med Fredsam ett möte i Fredslunden i Vasaparken i Göteborg. I programmet uppmärksammades bortgången av Maj Britt Theorin samt ett samtal mellan ungdomar från Göteborgs FN-förening om hur arvet av kärnvapen förs vidare. Sedvanligt sjöng Matilda Magnusson och musiken spelades av Jazzmusiker för fred. Gunnar Westberg ringde till Ring i P1 och kommenterade det ständiga kärnvapenhotet.

Vår ordförande Åsa Lindström deltog på ett webinarium arrangerat av svenska FN-förbundet. Vi skickade ut två pressmeddelanden, dels för att uppmärksamma Hiroshimadagen och dels med nyheten om av vi tillsammans med fyra andra organisationer inom sjukvård och humanitär sektor, bland annat Sveriges Läkarförbund och Röda Korset, visar vårt stöd för ikraftträdandet av FN:s kärnvapenförbud. Beträffande övriga lokala manifestationer, v.v. se lokalgruppernas rapporter.

ANTI-ATOMBOMBSDIPLOMET

2021 års anti-atombombsdiplom presenterades efter verksamhetsårets slut då utdelningen skedde i samband med föreningens 40-årsfirande den 10 september 2021. Diplomet tilldelades tidigare utrikesminister Margot Wallström, mer information kommer i nästa verksamhetsberättelse.

BOKCIRKEL

En bokcirkel har startats under verksamhetsåret på initiativ av, och under ledning av studentrepresentant Clara Brune. Cirkeln har flera av föreningens medlemmar med och de läser såväl skönlitteratur som mer facklitteratur och möts regelbundet digitalt för diskussion om boken. Gruppen har även skrivit bokrecension till tidskriften Läkare mot Kärnvapen.

EFTERFRÅGAN AV VÅR EXPERTIS

Svenska Läkare mot Kärnvapen har under verksamhetsåret deltagit som expert i webinar anordnade av andra civilsamhällesorganisationer så som Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF och Nätverket för kärnvapennedrustning. Vi också blivit intervjuade i tidningen Pax samt deltagit som experter i Svenska Freds och Skiljedomsföreningens podcast Fredspodden.

Vi har som expertorganisation haft möten och dialog med Tredje AP-fonden och AP-fondernas Etikråd för att få Tredje AP-fonden att avyttra sina investeringar i kärnvapen och för att få Etikrådet att ändra sitt ställningstagande om kärnvapen.

Det arbetspapper med fyra förslag till åtgärder Sverige kan ta för att stärka arbetet som kärnvapenfri nation och på konkret och effektivt sätt ta avstånd till kärnvapen som vi tog fram 2020 har vi under detta verksamhetsår arbetat med att sprida och förklara. De fyra punkterna är: 1. Signera och ratificera

TPNW, 2. Anta en nationell lagstiftning mot införsel av kärnvapen på svenskt territorium, 3. I alla överenskommelser om militärt samarbete inkludera en skrivelse om att kärnvapen aldrig är en del av dessa och 4. Tydliggöra att Sverige inte står under några kärnvapenparaplyer idag, och inte heller under några omständigheter kommer att acceptera positiva säkerhetsgarantier av någon kärnvapenstat i framtiden. Syftet med detta är att erbjuda ytterligare diskussions- och beröringspunkter i möten med politiker, myndigheter, beslutshavare etc. för att bredda kärnvapendiskussionen och ge förslag till mindre steg som ändå är betydelsefulla för svensk del.

FÖRELÄSNINGAR OCH SEMINARIER

Svenska Läkare mot Kärnvapen erbjuder föreläsningar till skolor, föreningar, politiska aktörer m.fl. Under verksamhetsåret har föreningen föreläst i flera delar av landet.

Vi har föreläst digitalt i flera läkarsammanhang, däribland för medicinstudenter på KI, en vårdcentral och föreningen IFMSA. Vi har även föreläst för Rotary samt haft föreläsningar för medlemmar.

Vi har under verksamhetsåret arrangerat 6 webinar med olika teman; kärnvapen och folkrätten med Magnus Løvold från ICRC, ikraftträdandet av FN:s konvention om förbud mot kärnvapen tillsammans med flera andra civilsamhällesorganisationer, kärnvapen och genus med dr Emma Rosengren, Stockholmsinitiativet med Sveriges ambassadör för nedrustning- och icke-spridning Ann-So-fie Nilsson, olika perspektiv på nedrustningen kan gå fram-åt med forskaren Kjøl Egeland samt om finansieringar i kärnvapenbolag med Susi Snyder från Don't Bank on the Bomb.

KOMMUNIKATION

Under verksamhetsåret har vi tagit fram en ny kommunikationsstrategi för att utveckla och förbättra föreningens utåtriktade kommunikation. Under året har det publicerats sju debattartiklar, sju pressmeddelanden, sex insändare och ett uttalande. Vi har intervjuats i nio medier och omnämnts i tre medier. Den fullständiga listan över vårt mediegenomslag kan hittas på www.slmk.org.

SAMARBETE MED SVERIGES LÄKARFÖRBUND

I oktober 2018 antog World Medical Association (WMA) en resolution som välkomnar FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och uppmanar alla stater att ansluta sig till konventionen. Resolutionen bekräftar ännu en gång att

den medicinska professionen har en plikt att arbeta för avskaffandet av kärnvapen och därför har Svenska Läkare mot Kärnvapen regelbunden kontakt och samarbete med Sveriges Läkarförbund. På Hiroshimadagen skrev vi ett öppet brev till regeringen med en uppmaning om att signera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen, tillsammans med Svensk Sjuksköterskeförening, Svenska Röda Korset och IFMSA Sweden (International Federation of Medical Students Association).

TRYCKSAKER

Vi har tagit fram en broschyr för medlemsrekrytering och nyckelband.

POLITISKA PARTIER OCH UNGDOMSFÖRBUND

Kansliet håller kontinuerlig kontakt med riksdagsledamöter i utrikesutskottet och försvarsutskottet. Vi har haft gruppmöte med Socialdemokraterna, inte minst för att stärka de som är positiva till TPNW inför deras partikongress i november 2021. Vi ser att det finns ett starkt stöd inom socialdemokratin för ett svenskt tillträde till TPNW och fortsätter verka för att det får genomslag ända upp i partiledningen. Vi har även ordnat möten med och träffat representanter från Miljöpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet samt Grön Ungdom. Vi har även haft sporadisk kontakt med Centerpartiet.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Svenska Läkare mot Kärnvapen bevakar och för dialog kring hur Sveriges regering agerar i olika internationella fora där kärnvapennedrustning och icke-spridning avhandlas, och vi diskuterar detta med representanter för Utrikesdepartementets enhet för nedrustning och icke-spridning (UD-NIS). Under året har vi deltagit i ett par större möten med enheten och även varit särskilda rådgivare på ett separat mindre möte på temat genus och nedrustning tillsammans med IKFF. Vi ordnade även ett möte med kabinettssekreterare Robert Rydberg i samband med att Beatrice Fihn besökte Stockholm hösten 2020.

FOLK OCH FÖRSVAR

Svenska Läkare mot Kärnvapen är sedan några år tillbaka medlemmar i Folk och Försvar. 2021 års rikskonferens var digital och vi följde det via deras Youtubekanal. Kärnvapen hade ingen särskilt stor roll och möjligheten till interaktion var minimal. Vi har efterfrågat separat webinar om kärnvapen, först var de skeptiska men sedan ordnade de ett men då blev vi inte inbjudna att delta utan fick endast möjligheten att åhöra webinaret.

NÄTVERKET FÖR KÄRNVAPENNEDRUSTNING

Inom detta nätverk samarbetar ett 15-tal svenska organisationer för en kärnvapenfri värld. Svenska Läkare mot Kärnvapen representeras av Leonore Wide samt Meit Krakau. Angående seminarier anordnade av Nätverket, se Stockholmsföreningens aktiviteter nedan.

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET

Svenska Läkare mot Kärnvapen är associerad medlem i Svenska Läkaresällskapet. Leonore Wide har som föreningens representant deltagit i fullmäktigemöten. Carin Odhner är suppleant.

INTERNATIONAL PHYSICIANS FOR THE PREVENTION OF NUCLEAR WAR – IPPNW

IPPNW är en världsfederation med aktiva föreningar i ett 40-tal länder spridda över hela världen. Svenska Läkare mot Kärnvapen håller kontakt med IPPNW:s huvudkontor i USA och systerföreningar i ett flertal länder. Gunnar Westberg, tidigare co-president i IPPNW är en av skribenterna på IPPNW:s blogg <https://peace-andhealthblog.com>. Under verksamhetsåret har Svenska Läkare mot Kärnvapen inte haft någon representant i IPPNW:s styrelse, vilket vi tidigare haft under många år. IPPNWs internationella kongress blev uppskjuten pga Coronapandemin. En digital kongress hölls i mars 2021. Till den nominerade vi Carlos Umaña från Costa Rica till co-president samt Ruth Mitchell från Australien, Inga Blum från Tyskland och Knut Mork Skagen från Norge till IPPNWs styrelse. Kongressen beslutade att välja 4 co-presidenter och Carlos Umaña valdes tillsammans med Arun Mitra, Indien, Sally Ndung'u, Kenya och Tilman Ruff, Australien. Ruth Mitchell och Inga Blum valdes in i styrelsen. Åsa Lindström är medlem i IPPNW:s internationella råd och deltog i kongressen som SLMKs councillors, David Victorin deltog som vice councillors. Även Gunnar Westberg och Erik Wareborn deltog från SLMK i den digitala kongressen. Josefin Lind deltog på ett internationellt styrelsemöte i september 2020, Åsa deltog också på ett digitalt internationellt styrelsemöte november 2020. Åsa och David har deltagit i ett par nordiska digitala IPPNW-möten och Gunnar har deltagit på ett digitalt europeiskt IPPNW-möte.

SLMK betalar årligen den överenskomna medlemsavgiften på 4 USD per medlem och år till centrala IPPNW d.v.s. omkring 10 000 USD per år. Vi är sedan många år ett av de länder som betalar den största medlemsavgiften.

NORDISKT OCH EUROPEISKT SAMARBETE

Svenska Läkare mot Kärnvapen har goda kontakter med den norska föreningen Norske Leger mot Atomvapen. Våra kansli har kontinuerlig kontakt och vi har arbetat mer under året med att tillgängliggöra artiklar för varandras medlemstidningar samt dela övrig information och material. Vår förenings tidskrift Läkare mot Kärnvapen är medlemstidning även för vår danska systerförening Danske Læger mod Kernevåben.

Nordiska IPPNW-möten hölls under hösten under samordning av Norske Leger mot Atomvapen.

Europeiska organisationer inom ICAN har upprättat en mer regelbunden kontakt och haft månatliga digitala möten under verksamhetsåret, där SLMK deltagit.

Åsa Lindström håller kontakt med IPPNW:s europeiska koordinator Angelika Claussen och vi har deltagit på ett Europeiskt IPPNW möte.

INTERNATIONAL CAMPAIGN TO ABOLISH NUCLEAR WEAPONS, ICAN

Vi samarbetar i arbetet för en kärnvapenfri värld inom ICAN som samlar gräsrotsorganisationer från hela världen med olika inriktningar i arbetet mot kärnvapen. I augusti 2021 var fler än 600 organisationer i över 100 länder registrerade som partners till ICAN och SLMK sitter i kampanjens globala styrgrupp sedan 2012. Gruppen möts via Zoom en gång i månaden. Under året har SLMK haft en ledande roll i styrgruppens arbete genom att Josefin Lind är koordinator för HR-kommittén inom styrgruppen samt att Clara Gullman Levin inträtt i ekonomikommittén.

ÅRSRAPPORTER FRÅN LOKALFÖRENINGAR OCH LOKALGRUPPER

▲ I samband med att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen trädde i kraft arrangerade Stockholmsföreningen en visuell och utåtriktad aktion på Raoul Wallenbergs torg.

STOCKHOLM

Föreningens såväl inre som utåtriktade arbete har under år 2020 – 2021 varit starkt påverkat av den pågående corona-pandemin. Inom SLMK Stockholm har åtta protokollförda digitala arbetsmöten arrangerats, två protokollförda digitala studiemöten samt ett årsmöte. Till styrelse för det kommande verksamhetsåret valdes: ordförande Leonore Wide, vice ordförande Gösta Alfvén, kassör Karin Wrangsjö, övriga ledamöter Meit Krakau, Eva Petersson (associerad medlem). Sekreterare alternerande. Studentrepresentant vakant. Till revisor valdes Erland Richardson och dennes suppleant Benny Petersson. Valberedning utgörs av Anne-Marie Snellman och Carin Odhner.

Under året har ett flertal av Stockholmsgruppens aktiviteter skett i samarbete med SLMKs riksförenings kansli. Stockholmsföreningens medlemmar är representerade i riksföreningens styrelse: Meit som sekreterare, Carin O och Eva P (adjungerad) som ledamöter, Gösta och Benny som suppleanter. Leonore ingår i valberedningen. Meit deltar i riksföreningens månatliga VU-möten. Eva P hade upprepade kontakter och ställde frågor om katastrofmedicinsk beredskap till sjukvårdspersonal på regionnivå inom Centerpartiet, samt skickade informationsmaterial om vad som skulle hända vid ett kärnvapenattentat mot Stockholm. Uttalandet från World Medical Association m.fl. organisationer som välkomnade kärnvapenförbudet infördes genom Evas initiativ på Svensk Sjuksköterskeförenings webbplats och genom Meits initiativ på Sveriges läkarförbunds webbplats.

Föreningen anordnade en Target X-manifestation 22 januari i samband med att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen trädde i kraft, på Raoul Wallenbergs torg. Gösta, Carin O och Eva P ingick i en planeringsgrupp för att fira SLMK 40 år den 10 september 2021, som skulle bli ett större evenemang i Skånska gruvan på Djurgården. Men planerna fick lov att strykas efter att pandemin satt stopp för stora fysiska möten. Gösta och Leonore bidrog med texter till 40-årskriften, Läkare mot Kärnvapen nr 164. Flera föreningsmedlemmar har deltagit vid de informationsmöten för civilsamhällets organisationer, CSOs, som anordnats av Utrikesdepartementets enhet för nedrustning och icke-spridning, UD-NIS.

Stockholmsföreningen ingår i "Nätverket för kärnvapenedrustning" och representeras av Leonore och Meit vilka under året arrangerat tre webinarer under verksamhetsåret. Vi bidrar regelbundet med en andel av kostnaderna för Nätverkets seminarier/webbinarier. Meit skrev tillsammans med Clara Brune en bokrecension om boken "The Button" i Läkare mot Kärnvapen nr 163, maj 2021. Boken hade lästs i SLMK:s digitala bokcirkel som startades av Clara Brune i januari 2021.

Danske Læger mod Kernevåben

FORMANDSBERETNING for 2021

Uddrag. Se fuld tekst på:
danskelaegermodkernevaaben.dk

FORMANDSBERETNING

The Bulletin of the Atomic Scientists har vurderet (marts 2021), at risikoen for atomkrig er i størrelsesordenen 1 procent pr år, svarende til at et barn, født i dag, statistisk set vil opleve brug af kernevåben i sin levetid.

Selv om der derfor i høj grad er grund til bekymring, er der dog nye udviklinger, der må vække et vist håb. Først og fremmest er atomvåben nu ulovlige ifølge folkeretten. Den 22. januar i år trådte FN's traktat, der forbyder kernevåben (TPNW) i kraft, efter at 50 lande havde ratificeret dokumentet. I 2020 forsøgte vi, sammen med et netværk af danske fredsorganisationer og -aktivister Forbyd Atomvåben/ ICAN i Danmark, at få vedtaget et borgerforslag, der skulle få Folketinget til at behandle spørgsmålet om dansk tilslutning til forbudstraktaten. Det lykkedes ikke, men emnet er dog senere blevet behandlet på flere ministersamråd.

I år har vi lanceret en dansk version af ICAN's Cities Appeal kampagne, hvor vi har skrevet til alle landets borgmestre og opfordret dem til at få appellen behandlet og vedtaget lokalt og herefter henvende sig til regeringen med anmodning om at den skal støtte atomvåbenforbudstraktaten. Vi har foreløbig kun fået svar fra tre kommuner, herunder København, som dog ikke vil behandle sagen, idet de ikke mener, at det tilkommer en kommune at behandle såkaldt landspolitiske emner. Der er dog flere meninger om holdbarheden af dette argument.

I fornævnte netværk Forbyd Atomvåben/ICAN i Danmark arbejder vi nu

på i det mindste at få Danmark til at deltage som observatør ved det møde i Wien marts 2022, som skal følge op på traktatens vedtagelse.

I forbindelse med Cities Appeal-kampagnen har DLMK udarbejdet et såkaldt argumentationskatalog, der ligesom den nye udgave af pjecen Atomkrig – Katastrofale humanitære konsekvenser har været en væsentlig del af baggrundsmaterialet og er blevet brugt i forbindelse med brevet til borgmestrene og ved diverse andre arrangementer. I en helsides annonce i Dagbladet Information oplyste vi om Cities Appeal og henvendelsen til borgmestrene.

DLMK's medlemstal ligger nogenlunde stabilt omkring 70, hvoraf en lille håndfuld er aktive. Det er derfor klart, at vi ikke har hænder eller økonomi til alt det, vi gerne ville. Vores samarbejde med netværket Forbyd Atomvåben/ ICAN i Danmark er derfor meget væsentligt.

Endelig vil jeg nævne, at vores kontakt med vores medlemmer fortsat i høj grad foregår via indlæg i vores svenske søsterorganisations flotte blad. Dette bliver nu sendt digitalt til de fleste af medlemmerne.

Klaus Arnung

ÅRSMØDEREFERAT 2 OKTOBER 2021

Formandsberetning blev enstemmigt godkendt.

Regnskab, budget og forslag om kontingent: Antallet af kontingentbetalende er faldet med 3 siden sidste år, og er p.t. 67. I tillæg til kontingent-indbetalinger har foreningen i år modtaget 5.600 kr. i gave fra foreningens medlemmer. Foreningens formue andrager godt 7.450 kr. Årligt kontingent på 300 kr dog 100 kr for studenter.

Valg: Klaus genvalgt som formand. Koordinationsudvalg: De tilstedeværende. Revisor: Bent Pedersen genvalgt.

ICAN: TPNW konference 22.-24. marts 2022 i Wien. Ønske om at DLMK sender to delegater.

Borgmesterbrevet: ICAN's brevkampagne til landets borgmestre. Flere borgmestre afviser at tilslutte sig Cities Appeal med argumentet, at det er et landspolitisk spørgsmål og derfor ikke en kommunal opgave.

Lægernes pension (LP): DLMK ønsker at Lægernes Pension afvikler alle investeringer i atomvåben. Desværre har Lægernes Pension i de sidste år øget investeringerne ifølge opgørelser fra den hollandske organisation PAX. I bestyrelsen drøftes et muligt samarbejde med organisationen "Læger for klimaet".

Overgang til digital kommunikation: I bestyrelsen ønsker vi at minimere brugen af papir ud fra en bæredygtighedsbetragtning. Der vil være mulighed for at ønske om fortsat brevkommunikation.

Rekruttering: Sarah og Alexandra vil skrive opfølgende indlæg, med information om den forestående konference i Wien og udlodning af en til to billetter til medicinstuderende.

SIDSTE NYE I DLMK!

Fire medlemmer af DLMK er blevet valgt ind som delegerede i Lægernes Pensionskasses Generalforsamling 2022/2023 under listen "Atomvåbenfri Investering".

Til generalforsamlingen d. 22. April vil vi stille et forslag om at Lægernes Pensionskasse afvikler samtlige investeringer i atomvåbenproducerende virksomheder, som i 2021 udgjorde hele 219mio. danske kroner, svarende til 0,48% af den samlede aktieportefølje.

Detta har hänt

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS ÅRSMÖTE

Den 22 januari höll Svenska Läkare mot Kärnvapen årsmöte, som även i år blev digitalt. En ny styrelse valdes, med Vendela Englund Burnett som ny ordförande. Lär känna henne i vår intervju på sida 10. David Victorin sitter kvar som vice ordförande. Tidigare ordförande Åsa Lindström blir ordinarie ledamot, liksom tidigare suppleanterna Benny Petersson och Karin Svensson. Vi välkomnar även Nils Rodhe som ordinarie ledamot. Vi passar på att tacka Åsa Lindström för hennes två år på ordförandeposten, liksom övriga avgående ledamöter, och välkomnar samtidigt den nya styrelsen!

AP3 SLÅR IFRÅN SIG KRITIK

I november kunde vi informera om att Tredje AP-fonden (AP3) hade över 1 miljard kronor av våra pensionspengar investerat i kärnvapen. Detta blev en stor nyhet och många blev upprörda. AP3 slår dock ifrån sig kritiken och sa att icke-spridningsavtalet ger rätt till kärnvapenstaterna att inneha och underhålla sina arsenaler och att AP3 inte har några investeringar i bolag som AP-fondernas Etikråd har kommit fram till som bryter mot icke-spridningsavtalet. I Etikrådet sitter Första till Fjärde AP-fonden och under 2021 så var AP3 ordförande för rådet. Att då hänvisa till Etikrådet ger ingen legitimitet i detta fall då det är AP3 själva som är en drivande part i rådet och själva sätter upp tolkningarna och väljer vilka bolag som ska anses vara acceptabla att investera i. Nu återstår att se om AP3 sålt av sina omoraliska kärnvapeninvesteringar. Läs mer i bloggen "AP3 slår ifrån sig kritik om omoraliska investeringar" (19/11) på vår hemsida www.slmk.org.

▲ Statyn Kvinnan i fredsarbetet lämpar sig väl som bakgrund till diskussion om fred, nedrustning och jämställdhetsarbete. Här samtalar Svenska Läkare mot Kärnvapens Eva Petersson, Leonore Wide, Gösta Alfvén och Carin Odhner med Elin Gustafsson och Annika Strandhäll, vice ordförande respektive ordförande för S-kvinnor.

KD KRITISERAR S BESLUT

De två Kristdemokraterna Lars Adak-tusson och Mikael Oscarsson kritiserar Socialdemokraternas beslut att delta som observatör på FN:s kärnvapenkonventions första statsparts-möte skriver de i en debattartikel i Svenska Dagbladet 211208. De skriver i artikeln "Att ett svenskt tillträde till TPNW skulle försämrå förutsättningarna att försvara Sverige understryker nödvändigheten av politisk handling. Socialdemokraternas egenmäktiga behandling av frågan och en närmast obefintlig debatt är illavarslande och oacceptabel." Kristdemokraterna har lagt fram ett utskottsinitiativ som ska stoppa Sverige från att delta som observatör på första statspartsmötet men initiativet fick inte tillräckligt många röster i utskottet och lades därmed ner. Det är anmärkningsvärt att ett riksdagsparti går så långt i sin kritik att de vill hindra regeringen från att utföra sin politik och SLMK:s medlem Inge Axelsson ger svar på tal i en replik.

Läs debattinläggen i SvD: <https://www.svd.se/splittring-i-s-hot-mot-sveriges-sakerhet> och <https://www.svd.se/mycket-stor-risk-for-karnvapenkrig>

S-KVNNOR BESÖKER KVNNAN I FRED SAR BETET

I november besökte Annika Strandhäll och Elin Gustafsson, ordförande respektive vice ordförande i S-kvinnor, statyn Kvinnan i fredsarbetet på Djurgården i Stockholm. Inbjudan kom från Svenska Läkare mot Kärnvapens Stockholmsförening, till ett samtal med presentation av statyn samt samtal om kärnvapen. Tillsammans med medlemmar ur Stockholmsföreningen fortsatte sedan en livlig och givande diskussionen vid en kopp kaffe på ett närbeläget kafé. Huvudsakligen inriktade sig samtalet kring FN:s kärnvapenförbud. Vi gick från mötet i höstrusket stimulerade och positiva till att fortsätta vårt viktiga arbete för en kärnvapenfri värld.

Leonore Wide,
SLMK Stockholmsföreningen

PODD-TIPS

FOLK OCH FÖRSVAR-PODDEN
fokuserar på händelser, beslut, institutioner och personer som påverkar vår säkerhet.

anchor.fm/folk-och-forsvar-podden

TACK TILL DIG SOM SPARAR

Tack vare dig och alla andra som sparar i Swedbank Humanfond fick Svenska Läkare mot Kärnvapen 539 912 kr i utdelning i februari 2022. Genom ditt sparande hjälper du oss i vårt arbete för att avskaffa och förbjuda kärnvapen, innan de används igen. Genom ideellt, etiskt fondsparande kan du på ett enkelt sätt bygga upp ett sparkapital med möjlighet till god avkastning, samtidigt som du stöttar vår verksamhet och låter ditt sparkapital bidra till en bättre värld. Läs mer här: <https://slmk.org/stod-oss/etiskt-fondsparande/>

TACK FÖR ALLA JULGÅVOR OCH FÖRETAGSSTÖD!

Stort tack till alla som skänkt julgåvor till oss! Det är stöd som dessa som gör att vi kan fortsätta vårt arbete och ger legitimitet till vårt budskap. I jul har vi även fått flera gåvor från företag, både i form av stora såväl som mindre ekonomiska bidrag och i form av tid. Tack vare dessa gåvor kan vi lägga extra kraft på fler projekt och utveckla verksamheten. Du kan vara trygg med att dina gåvor används på ett ansvarsfullt sätt. Läs mer på slmk.org/stod-oss/hur-anvands-din-gava/

INGENJÖRSMEDLEM SKÄNKT STOR GÅVA VIA TESTAMENTE

Nyligen tog Svenska Läkare mot Kärnvapen emot en generös gåva som en associerad medlem, tidigare medlem i Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen, skänkt via sitt testamente till oss. Vi har varit i kontakt med en anhörig till den bortgångne som berättade att medlemmen har haft ett långt engagemang mot kärnvapen genom Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen och därför valde att testamentera en del av sina tillgångar till förmån för Svenska Läkare mot Kärnvapen. Denna gåva, tillsammans med alla andra gåvor som vi får ta emot, gör långsiktig skillnad för att vi en dag ska kunna uppnå en värld fri från kärnvapen. Tack för att ni tänker på oss!

TESTAMENTERA FÖR EN FRAMTID UTAN KÄRNVAPEN

När du skriver in Svenska Läkare mot Kärnvapen i ditt testamente förmedlar du ett budskap som lever kvar och gör skillnad för en värld utan kärnvapen en lång tid framöver. Tack vare ditt bidrag kan vi fortsätta berätta om kärnvapens medicinska konsekvenser och sätta press på beslutsfattare.

Att skriva in en organisation i sitt testamente är inte så krångligt som man kan tro. Du behöver varken en advokat eller jurist och du kan ändra ditt testamente när som helst. Det viktigaste är att du i lugn och ro tänker igenom ditt testamente utifrån dina egna önskemål!

Svenska Läkare mot Kärnvapen är medlem i Giva Sverige, branschföreningen för tryggt givande. På Giva Sveriges hemsida finns mer information och en mall för upprättande av testamente.

► www.givasverige.se

Kontakta oss för mer information:
telefon 08-400 20 483 eller e-post info@slmk.org.

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

INTERNATIONELL UTBLICK

NEW YORK STÖDER FN:S KÄRNVAPENFÖRBUD

I december gick tre amerikanska städer med i ICAN Cities Appeal; New York, Boston och Minneapolis och tillsammans uppmanar de USA:s regering att gå med i kärnvapenkonventionen. New York har även antagit en resolution om kärnvapen, som anvisar att alla pensionsfonder för statligt anställda ska avyttra sina innehav i kärnvapenbolag. Dessutom deklareras New York som en kärnvapenfri zon, vilket innebär att det därmed är förbjudet att producera, transportera, lagra, placera och utplacera kärnvapen i staden. Utöver detta så har staden inrättat en rådgivande kommitté för att utbilda allmänheten och rekommendera policy i frågor som rör kärnvapenedrustning.

KRITISERAT SAMARBETS- PROJEKT - AUKUS

AUKUS är ett samarbetsprojekt mellan USA, Storbritannien och Australien för att förse Australien med atomdrivna ubåtar. En atomdriven ubåt gäller endast framdrivningen av ubåten, de är alltså inte bestyckade med kärnvapen. Bestyckning med kärnvapen är i dagsläget utesluten, men skulle lätt kunna genomföras. Anledningen till AUKUS är Kinas tilltagande hotnivå och kärnvapenupprustning det senaste året. USA:s och Storbritanniens atomdrivna ubåtar drivs, till skillnad från de franska, av höganrikat uran som kan användas till kärnvapen. Enligt icke-spridningsavtalet (NPT) förbjuds överföring av sådant material till stater som inte är parter till avtalet. Kritiker menar att anskaffningen av ubåtarna ökar spänningarna i regionen och att AUKUS spär på den pågående kapprustningen. Förvärvet skulle mycket väl kunna uppmuntra andra icke-kärnvapenstater att förvärva atomdrivna ubåtar. Dessutom kan kärnbränslet hamna utanför IAEA:s kontroll, vilket skulle försvaga IAEA:s

Skyskrapor i New York lystes upp i blått och vitt för att uppmärksamma kärnvapenförbudets ikraftträdande i januari 2021.

verifikationssystem. Detta eftersom det blir svårt att kontrollera att inget material försvinner under hanteringen - en skyldighet inom IAEA - då ubåtarnas rörelser är svåra att följa och omgivna av sekretess. Visserligen finns knappast anledning tro att Australien skulle bryta mot icke-spridningsavtalet, men genom AUKUS skapas ett prejudikat som kan inge oro.

*Stefan Björnsson,
SLMK:s Vetenskapliga råd*

KÄRNVAPENSTATERNA "LOVAR ATT UNDVIKA KÄRNVAPENKRIG"

I början av januari gjorde de fem kärnvapenstaterna, tillika de fem permanenta medlemmarna, i FN:s säkerhetsråd ett gemensamt uttalande om kärnvapen. Denna typ av uttalande är sällsynt, bland annat uttrycker de att ett kärnvapenkrig kan vinnas och aldrig får utkämpas, något som bara USA och Ryssland/Sovjet tidigare uttryckt. De lovar att undvika kärnvapenkrig och ut-

trycker att de förblir engagerade i sina skyldigheter inom icke-spridningsavtalet, NPT, inklusive artikel VI om nedrustning. Syftet med uttalandet är ett försök att minska spänningarna mellan länderna och det är en god tanke. Men i bakgrunden så pågår en massiv kapprustning, samtliga utökar sina kärnvapenarsenaler och spenderar hutlösa summor på kärnvapen.

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/01/03/p5-statement-on-preventing-nuclear-war-and-avoiding-arms-races/>

INDIEN TESTAR NY MISSIL

Indien har testat en ny missil, en balistisk medeldistansmissil som kan bära kärnvapen. Den nya missilen går under namnet Agni-P och kallas av Indiens regering för en "ny generation" missiler. Indien säger sig fortfarande tillämpa så kallad "no first use", att inte vara den första som använder kärnvapen vid en konflikt. Dock har regeringen vattnat ur och ifrågasatt

policyn de senaste åren och i och med utvecklingen av nya missiler och ny kapacitet är det många som börjar tvivla på Indiens policy om No first use.

<https://fas.org/blogs/security/2021/12/indias-nuclear-arsenal-takes-a-big-step-forward/>

NORDKOREAS MISSILPROGRAM FORTSÄTTER

Nordkorea fortsätter att utmana och testa nya missiler. I början av januari informerade landet om att de testat en så kallad hypersonisk missil, som över-skrider ljudets hastighet, och experter menar att denna nya missil kan komma att bestyckas med kärnvapen. Om det verkligen var en hypersonisk missil är svårt att veta, men att Nordkoreas missilprogram fortsätter är tydligt, trots sanktioner och resolutioner i FN säkerhetsråd, och det råder inga tvivel om att landet vill visa upp sitt vapenskrammel.

ATOMBOMBSÖVERLEVAREN SETSUKO THURLOW 90 ÅR

I början av januari blev atombombsöverlevaren Setsuko Thurlow 90 år. Thurlow var 13 år gammal när en atombomb ödelade hennes hemstad Hiroshima och har ägnat en stor del av sitt liv åt kampen för att förbjuda och avskaffa kärnvapen. Hon har genom åren arbetat mycket nära ICAN, och deltog bland annat vid förhandlingarna av FN:s kärnvapenkonvention 2017. Samma år tog hon emot Nobels fredspris för det arbetet, tillsammans med ICAN:s chef Beatrice Fihn. I sitt Nobelpris-föredrag berättar hon om hennes upplevelser dagen när Hiroshima bombades och om betydelsen av att det numera finns ett FN-förbud mot kärnvapen.

Lyssna på talet på www.nobelprize.org/prizes/peace/2017/ican/lecture/

DOMEDAGS-KLOCKAN 75 ÅR:

Fortfarande 100 sekunder före midnatt

Av Inge Axelsson, barnläkare, professor emeritus i medicinsk vetenskap

The Bulletin of the Atomic Scientists började som ett stencilblad några dagar efter de amerikanska atom-bombningarna av Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945. År 1947 – för 75 år sedan – började The Bulletin visa Domedagsklockan på frampärmen av varje nummer.

I början av varje år justeras hur många minuter före midnatt som minutvisaren ska visa som ett mått hur nära utplåning som mänskligheten befinner sig. Minutvisarens läge bestäms av en grupp av kunniga kvinnor och män, främst fysiker och andra vetenskapsmän. I år är 11 av dem Nobelpristagare. Albert Einstein arbetade i flera år för The Bulletin och Domedagsklockan.

Domedagsklockan har haft tre istider. Den första var 1953-1959 (2 minuter i midnatt) när USA och Sovjetunionen just hade utvecklat sina första vätebomber.

Den andra istiden (3 minuter i midnatt) inträffade på 1980-talet när supermakterna hotade varandra med kärnvapen i Europa.

Den tredje, kallaste och pågående istiden började 2020 (100 sekunder i midnatt) när relationerna mellan Ryssland och USA är bottenfrusna och alla kärnvapenmakter håller på att uppgradera sina kärnvapen.

DOMEDAGSKLOCKAN 2022

Den 20 januari 2022 var det dags att avslöja vad domedagsklockan står på i år. Det blev oförändrat läge, 100 sekunder i midnatt.

Året 2021 bjöd på några goda nyheter för fredsvänner:

- ▶ Ryssland och USA förlängde nya START-överenskommelsen om vapenkontroll och de började samtala om strategisk stabilitet;
- ▶ USA ville återuppta samtalen med Iran om kärnvapen;
- ▶ Den nya amerikanska regeringen förväntades ha en mer seriös och förutsebar utrikespolitik.

Men, konstaterade Domedagsklockans expertgrupp, 2021 innebar också motgångar:

- ▶ Kina, Ryssland och USA moderniserade sina kärnvapen bland annat genom att utveckla hypersoniska missiler (raketer som går minst fem gånger fortare än ljudets hastighet);
- ▶ i Kinas öknar byggdes en mängd silos som sannolikt är avsedda för långdistansmissiler;
- ▶ flera länder provsköt anti-satellitvapen; Nordkorea byggde ut sina missilstyrkor ohämmat;
- ▶ förhandlingarna om Irans eventuella kärnvapen gick i stå;
- ▶ Ryssland hotar Ukraina.

Medlemmarna i the Bulletin's Science and Security Board fann att världen inte nu är säkrare än för ett år sedan och lät därför Domedagsklockan stå kvar vid 100 sekunder före midnatt. År 2019 kallade gruppen det för det nya normala. Tyvärr har det fortsatt. ❖

Referens

Mecklin J (editor) At doom's doorstep: It is 100 seconds to midnight – 2022 Doomsday Clock Statement. Bulletin of the Atomic Scientists, 20 January 2022.

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN – SLMK

Vi är den svenska sektionen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som är en bred internationell organisation med 150 000 medlemmar, som har en kärnvapenfri värld som gemensamt mål. I Sverige är vi idag nästan 2 500 läkare och medicinstudenter som är medlemmar. Dessutom har vi associerade medlemmar från yrkesgrupper som liksom läkare vill värna liv och hälsa, nämligen tandläkare, forskare, ingenjörer, sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker.

Både Svenska Läkare mot Kärnvapen och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om vapnens medicinska effekter.

Som medlem får du tidningen Läkare mot Kärnvapen 4 gånger/år. Det är den enda svenska tidskriften om kärnvapen.

Vårt arbete finansieras till ca 60% av medlemsavgifter. Utan detta stöd skulle vi inte kunna agera så självständigt och vetenskapligt trovärdigt som vi gör idag. En stark röst för de humanitära och medicinska nedrustningsargumenten är nödvändig i dagens kärnvapendebatt. Vi är den rösten, tack vare en engagerad läkarkår. Medlemsavgiften är 290 kr/år för läkare och 200 kr/år för associerade medlemmar. Alla studenter betalar 100 kr/år. Bankgiro 901-0901.

Du hittar oss på webben: www.slmk.org eller facebook.com/SLMK.1981

Som associerad medlem deltar du i verksamheten och har samma förmåner som ordinarie medlemmar, med den enda skillnaden att du inte kan inneha en styrelsepost.

ICAN 2017 NOBEL PEACE PRIZE

INTERNATIONELL KAMPANJ FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD

I Sverige medverkar arton freds- och miljöorganisationer i ICAN som drivs av initiativtagaren Svenska Läkare mot Kärnvapen.

icanw.org/sweden | facebook.com/icanw.org | Twitter @nuclearban

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

c/0 Povl Revsbech, Langdalsvej 40, 8220 Brabrand, Danmark

Bestyrelsen består af:

Klaus Arnung (formand), Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk, tlf 21657087, k.arnung@dadlnet.dk

Povl Revsbech (sekretær og kasserer), Langdalsvej 40, 8220 Brabrand, tlf 23801580, povl.revsbech@gmail.com

Alexandra Schou (international councillor), tlf 27218115, alixschou@hotmail.com

Sverre Barfod, s.barfod@dadlnet.dk

Gunner Christian Nielsen, gunner.nielsen@dadlnet.dk

Sarah Byberg, sabyberg@g.mail.com

Kim Birkedal, kimbir@g.mail.com

Bent Petersen er kasserer

Hjemmeside : danskelaegermodkernevaaben.dk

KANSLI

Generalsekreterare

Josefin Lind
073-803 05 07
josefin.lind@slmk.org

Ansvarig press och organisationsutveckling

Michaela de Verdier
076-017 38 69
michaela.deverdier@slmk.org

Kommunikationsansvarig digitala medier och politik

Clara Gullman Levin
073-928 82 96
clara.levin@slmk.org

Ekonomi- och medlemsansvarig

Jane Földes
076-027 65 40
jane.foldes@slmk.org
medlem@slmk.org

Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm

Kassaförvaltare

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorpsmölle
281 91 Perstorp
klas.lundius@slmk.org

Bli medlem!

Genom att bli medlem visar du ditt stöd för arbetet och stärker den humanitära rösten i kärnvapendebatten. Sätt in medlemsavgiften på BankGiro 901-0901 eller Swisha till 1239010901 och mejla till medlem@slmk.org.

Läkare: 290 kr / år
Läkarstuderande: 100 kr / år
Associerad medlem 200 kr / år
Associerad student 100 kr / år

Har du frågor om ditt medlemskap eller vill göra en adressändring? Skicka ett mejl till medlem@slmk.org.

www.slmk.org
facebook.com/SLMK.1981
Instagram: @lakaremotkarnvapen
Twitter: @IPPNWSweden

FÅR DU DINA PÅMINNELSER VIA E-POST?

Allt fler av våra medlemmar
får sina påminnelser om
medlemsavgift via e-post. Det
kan vara lätt att missa i e-post-
flödet – så håll extra utkik!

SÅ BETALAR DU DIN MEDLEMSAVGIFT FÖR 2022:

Medlemsavgift:

Läkare 290 kr/år

Associerad medlem 200 kr/år

Student 100 kr/år

Bankgiro: 901-0901

Swish: 123 901 0901

Märk inbetalningen med ditt
namn eller medlemsnummer.

Tack för att du fortsätter
att bidra till en kärnvapen-
fri värld!

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

HJÄLP OSS BLI FLER MEDLEMMAR

VÄRVA

EN KOLLEGA!

Idag är Svenska Läkare mot Kärnvapen en 2 500 medlemmar stark rörelse – men nu behöver vi bli ännu fler, och vi behöver din hjälp.

Värva en kollega eller kurskompis, så är du med och ser till att vi kan fortsätta sätta press och vara en tydlig humanitär röst för nedrustning!

Vi skickar gärna broschyrer, tidningar och annat material till din hjälp – hör bara av dig till info@slmk.org.

slmk.org/bli-medlem

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

